

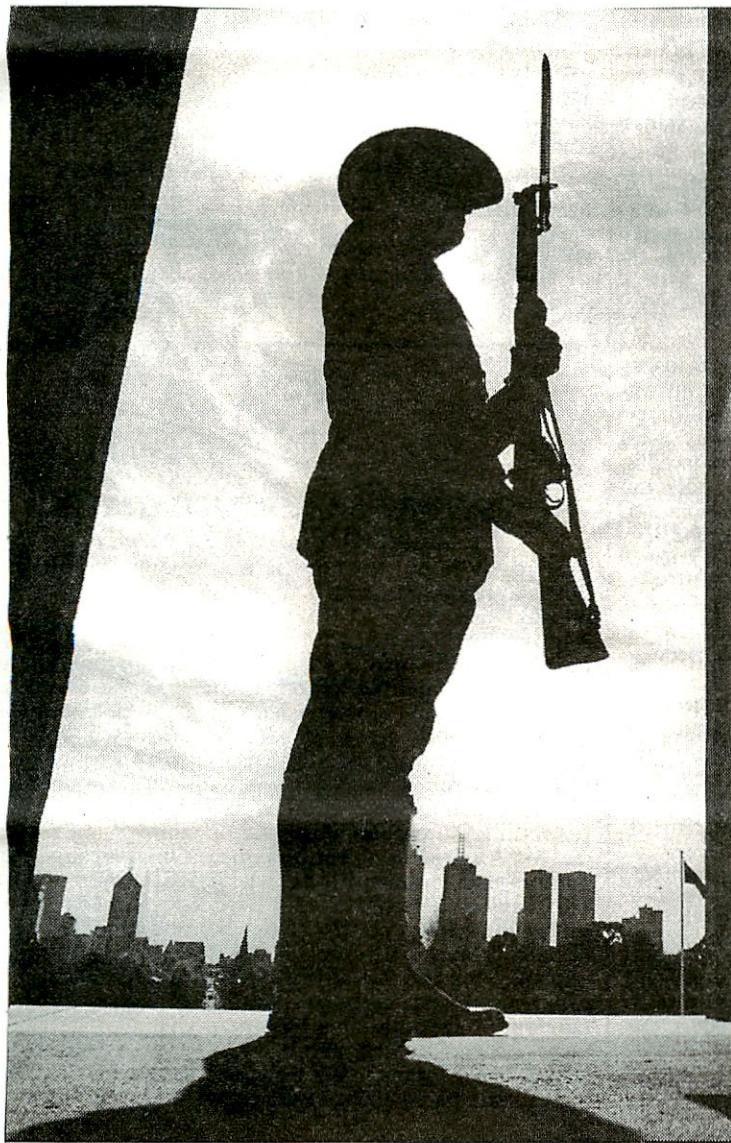
GLASS SLOVENIJE

THE VOICE OF SLOVENIA

AVSTRALSKI SLOVENSKI NEODVISNI INFORMATIVNI ČASNIK — 14-dnevnik, cena \$ 2.00 — THE AUSTRALIAN SLOVENIAN INDEPENDENT INFORMATIVE NEWSPAPER

16.8.1995

AVSTRALIJA PROSLAVILA 50. OBLETNICO ZMAGE NA PACIFIKU — VP-DAY V POVORKI V BRISBANU TUDI SLOVENKE V NARODNIH NOŠAH

Melbourne, Shrine of Remembrance. Slava padlim!

"Australia Remembers" - 15. avgusta 95, po 50. letih zmage na Pacifiku se je Avstralija z vsemi častmi spomnila konca II. svetovne vojne s številnimi svečanostmi, mimohodi in povorkami. Na slovesni paradi v Brisbanu so korakale tudi naše Slovenke v narodnih nošah. V II. svetovni vojni je izgubilo svoja življenja 39.366 Avstralcev, samo na Paci-

fiku več kot 10.000. Za takratno maloštevilno avstralsko prebivalstvo so bile to velike izgube. V torek, 15. avgusta, točno ob 12. uri so nas, Avstralce, po mnogih avstralskih mestih sirenje opozorile, da je čas, da za trenutek opustimo delo in da se z dveminutnim molkom spomnimo vseh, ki so padli - tudi za svobodo Avstralije.

V TEJ ŠTEVILKI

- Iz dnevnika urednice str. 2
- Zanimivo kajne?
- Tudi to je Avstralija str. 2
- Pišejo nam str. 3
- To in ono iz Slovenije str. 4
- Slovenija, moja dežela str. 5
- Po svetu
- Zapisali so še v... str. 6
- Arheologija-Kultura str. 7
- Poslovna Slovenija str. 8
- Slovenski akademik, ali veš svoj dolg? str. 9
- Predstavitev treh knjig sydneyjskih Slovencev str. 10

ENGLISH PAGE
FOR
THE WHOLE
FAMILY
PAGE 11

IZ DNEVNIKA
Stanke Gregorič
UREDНИCE

Ponedeljek, 14. 8. 95

HELENA,

to noč sem te sanjala, bila si tako drobcena in nebogljenja, spremenjena, tvoja bolečina je bila že do sedaj tudi moja, toda to jutro sem jo čutila še bolj kot kdajkoli prej v teh zadnjih tednih. Težilo me je pri srcu in razmišljala sem o tem ali naj te obiščem ali ne, čeprav vem, da te obiski utrujajo in da niso priporočljivi. Pa tudi sama take stvari težko, zelo težko in prizadeto prenašam. Vem, tako žalost kakor veselje sta sestavna dela našega življenja, pa kljub temu zadnje čase enostavno noče in noče biti več veselja kot žalosti. Spremljajo nas vojne, bolezni, nesreče...skorajda ni dneva brez solz! O vsem tem sem torej razmišljala zjutraj, ko je zazvonil telefon in ko si se oglašila s šibkim glasom na drugem koncu žice: Si ti Stanka? Kdo je to? sem te vprašala. Jaz, Helena Leberjeva! si dejala in sledil je "potrt" pogovor, ki bi ga rada zdaj in na tem mestu nadaljevala. Draga Helena, ne išči krivde pri sebi in ne izgubi občutka lastne vrednosti. Potrebujemo te! Tvoj mož Ivo, tvoja dva sinova, tvoji vnučki, sorodniki, prijatelji, potrebuje te vsa slovenska skupnost! Nekje sem brala, da Slovenci "ne znamo žalovati"; smo zadržani, popolnoma smo "pod kontrolo", ne upamo se kričati, ihteti, preveč jadikovati in govoriti...nekako tako je pri Avstralcih, saj so vedno hvale vredni "tiki, mirni, zadržani". V svoji knjigi o premagovanju potrstosti, tesnobi in žalosti pisec Raphael Lenne pravi:

"Spomnimo se žalovanja sredozemskih ljudstev. Pri njih nič ne kroti izražanja bolesti zaradi izgube. Ženske takoj izbruhnejo z obupnimi krik, si pulijo lase, se vedejo, kakor da si hočejo raztrgrati obliko. O tem bi se kdo utegnil izraziti, češ, da uprizarjajo ob dogodka veliko predstavo. Pravzaprav je res tako. K temu pripomorejo še strokovnjakinje, žalovalke, ki še podžigajo žalostno razploženje, noč in dan. V ozadju tega običaja je psihološko spoznanje: Kdor neko močno čustvo v celoti predela in prezivi, se ga hitreje odrese, vsaj v normalnih okoliščinah."

V manjši meri je to izkusil že vsakdo od nas, namreč, da se svojih bolečin reši prej, če se zmora dobro izkričati in zjokati nad njimi. Zato se nič ne zadržuj Helena, kriči, tolči po blazini...joči in delaj kar se ti delati zahoče - ne oziraj se na opazovalce, zdravnike, socialne delavce, fizioterapevte in tiste, ki te hidijo gledati kako "lepo" vse skupaj prenaša...bolečina za tremi mrtvimi mora biti doživeta in preziveta v popolnosti, v vsej svoji grobosti in krutosti in na koncu premagana! Ne izogibaj se je in ne beži pred njo! To so moje lastne izkušnje. Kar pa se občutka krivice tiče...Vsi sorodniki v Sloveniji so v skrbeh za vaju. Elica in Vinko Rizmal, ki sta se udeležila pogreba v Mariboru (mimogrede rečeno Bredin in Jernejin pepek je položen na pokopališču Pobrežje v Mariboru, nedaleč od groba mojega očeta) sta mi pripovedovala kako žalostno je bilo. Pri pogrebu je maševel naš pater Niko...Ivo pa je prav včeraj podelil z menoj vest, da bi bila Breda naslednje leto predložena za rektorico mariborske univerze in mi prebral pismo Bredine sestre Alenke; ker je tako izredno čuteče, sem ga prosila za dovoljenje, da ga ponudim v branje tudi našim bralcem, saj ogromno pove in je dober poduk: v takih primerih brez očitkov!

*Dragi stric Ivo in Helena! Danes bo moje sporočanje neurejeno, vsled žalosti, ki jo prebolevamo tukaj in tam. Pogosto so moje misli potovale k vam s vprašanjem - kako je naš stric Ivo, nekdo mu mora nekaj napisati. Prezgodaj je za vso našo slovensko avstralsko družino, da bi morali živeti od spominov, od slik iz preteklosti, ki jih objema bogat okvir. Ali bomo morali biti zgolj hvalični za čudovita druženja, za ljubezen, za sožitje med nami vsemi? V imenu naše družine prejmite vsi tam v Avstraliji, od Helene, do Piera, Adriana...naše najgloblje sožitje. Danes smo vršičkali v vinogradu in spominjali smo se prav Angie, ko je tisto leto bivanja v Sloveniji prišla v isti vinograd na trgatev. Ta žalostna resnica še vedno v mojem srcu ne drži. Obliče mojih dragih punc je še vedno živo in sveže; preprosto ni tolaže! Lotevamo se torej dela v vinogradu, v hlevu - skratka iščemo uteho v fizičnem naporu, da lahko še kdaj prespimo noč. Sinoči po pogrebu smo s punčkami, teto Greti in patrom Nikotom naredili prekrasen nočni sprehod. To sožitje z naravo ti še edino krepi telo in srce. Danes zvečer gremo k naši zadušnici v Jurij. Kako je Helena? Želimo ji dobrega okrevanja, veliko moči tebi, dragi stric Ivo, imejmo se radi, še bolj kot do sedaj. Ostanite nam zdravi - ostanimo z roko v roki in skupaj začnimo prihodnji čas. Upam, da nam prinese tolažbo in nov smisel življenja. Vse vas objemam in pozdravljam
Amena in vsi domači, Jedlovnik, Slovenija"*

Helena, da bi lahko ponovno stopila na trdna tla, in ti si to vedno zmogla, moraš povsem jasno videti kaj se je zgodilo in kljub vsemu začutiti kje je tvoje mesto — med nami!

Tvoja Stanka

Stanka

**ZANIMIVO,
KAJNE?**

**SLOVENEC SLOVENCU V SLOVENIJI
PRODAJA V NEMŠKIH MARKAH**

Kompas Holiday ponuja 7 dnevne počitnice v Kranjski gori v apartmajih Prušnik za toliko in toliko nemških mark. "Je Slovenija švabska kolonija?" se sprašuje bralec dnevnika /Slovenec/

**JE BIL KOPER PRED TREMI LETI
ŠE V SFRJ?**

Zbegan lastnik citroena ZX avantage, letnik 1992, je prinesel uredništvu MAG-a faksimile zapisnika o tehničnem pregledu vozil. Avtomobil so izdelali pred tremi leti v koprskem Cimosu, toda v rubriki "država proizvajalka" črno na belem piše: Jugoslavija. Za Ministrstvo za notranje zadeve ozioroma za njegove visoko zmogljive računalnike je bil Koper potemtakem najmanj še leto dni po odcepitvi v SFRJ.

/MAG/

NOVO V JEZIKOSLOVJU

Za eno najdaljših besed (42 črk) v slovenskem jeziku je poskrbel avtor članka z naslovom *Novo v srbskem jezikoslovju* v *Slavistični reviji*. Glasi pa takole: srbsko hrvaško černogorsko bosensko hercegovski jezik.

**TUDI TO JE zanimivo
AVSTRALIJA**

**SYDNEYSKA OLIMPIJADA NA
ZASTRUPLJENI ZEMLJI?**

Pravijo, da je del tekmovališča za sydneyjsko olimpijado 2000 zgrajen na zemlji, zastrupljeni z industrijskimi odpadki.

Zagovornik varstva narave Kay Short je na televiziji povedal, da so organizatorji, politiki in športniki namerno zamolčali nahajališče teh odpadkov. Tako je bilo odkrito, da so na področju Homebusha, kjer naj bi potekal del iger, odlagali azbest, arzen, baker, cink, krom, svinec, živo srebro in kadmijski odpadki. Oblasti so poskrbele, da mednarodna znanstvena revija ni objavila poročila dr. Sharon Beder o visoki zastrupljenosti zemlje. Tudi novinarji niso hoteli posvetiti temu problemu posebno pozornost, saj so se bali, da bi Avstralija izgubila igre. Onesnaženo zemljo nameravajo premestiti na parkirišča, pokrita s travo. Odtekanje strupenih tekočin pa bodo preprečili z odtokom globokimi sedem metrov. Odpadke bodo prekrili z meter debelo plastjo ilovice in tako onemogočili prodrovje odpadkov na površje. Zaliv Homebush pa je sicer še poln dioksina, ki pa najbolj škoduje le ribam. Dioksin je odpadni proizvod bližnje tovarne podjetja Union Carbide, ko je proizvajala kemikalijo 2,4,5-T, potreben za izdelavo strupa agent orange. Ta povzroči tudi odpadanje listja, uporabljal pa so ga v vietnamski vojni. Tovorno so že zaprli. Sydneyjsko olipmijado leta 2000 pa vseeno predstavljajo kot prve zelene olimpijske igre...

TISKOVNI SKLAD

\$ 25.00 T. Drezga; \$ 5.00 F. Krenos
HVALA

PIŠEJO NAM

Uredništvu!

Že pred leti smo Slovenci v Canberri imeli poučne pridige, da moramo naše ambasadorje v Avstraliji spoštovati, da so to naši zastopniki, da za nas skrbijo in nas varujejo. To so takrat bili še jugoslovanski gospodje. Seveda učitelj zaradi tega podučka ni žel posebnega ugleda. Skoraj z istega kota nas g. Žohar uči svoje modrosti (Glas Slovenije, št. 55, 5. julij 1995, stran 3), katere moram zavrniti z vso vnemo mojega prepričanja.

Večina Slovencev v Avstraliji smo po avstralskem in slovenskem zakonu državljeni obeh držav, zato ni ne moralnega, ne pravnega razloga, da bi ne izrazili svojih skrbi in če treba, tudi kaj ukrenili. Še več, naša vest nam nalaga dolžnost zaščititi svoje interese. Na dr. Drnovška sem naslovil pomisleke in skrb o imenovanju g. Jančarja za veleposlanika, s kopijo zunanjem ministru g. Thalerju že v mesecu maju. Do danes ni odgovora. To je namreč način, kako slovenska vlada z molkom rešuje probleme državljanov. Takšno ravnanje nas skrbi in nam je v Avstraliji tuje.

Kakšne zagovore in izgovore za g. Jančarja prinašata g. Žohar in g. Rogelj ne more izbrisati dejstva, da je bil g. Jančar predsednik Slovenske izseljenske matice, ko je bila priključena na računalnik pri Notranji upravi. Kriv ali ne kriv, za to in vse storjene krivice izseljencem pri SIM v njegovem času je odgovoren.

To je ključ travme, ki nas čaka z njegovim prihodom. Ker ne želim dolge diskusije o spravi in njenem neuspehu, odklanjam tudi vsako poučevanje o isti od g. Žoharja. V Avstraliji je prišlo vsaj do delnega pomirjenja duhov. Če ne bomo VSI odklanjali Jančarjevega imenovanja za veleposlanika, smo tam kjer smo bili. On se bo povezal z istimi, s katerimi je bil povezan pred leti in ponovno se bomo prepirali koliko je kriv Jančar in koliko drugi. Žoharjevo pismo je pričetek tega procesa.

Kdor ima ušesa naj posluša. Če slovenska vlada nima posluha in interesa za sožitje med Slovenci v tujini, bomo v bližnji prihodnosti zastavili vse sile, da nas posluša vsaj avstralsko zunanje ministrstvo pa če bomo uspešni ali ne.

Cvetko Falež, Canberra, 30. 7. 1995

*

Glas Slovenije

Stanka Gregorič

V Glasu Slovenije z dne 19. 7. 1995 ste objavili v napovedi na naslovni strani in na str. 7 poročilo o predstavitvi pesniške zbirke avstralskega Slovence Jožeta Žoharja. Samo zaradi resnice same bi želel dopolniti ta poročila: knjigo je izdala Pomurska založba iz Murske Sobote, ki je sama poskrbela za predstavitev Žoharjeve zbirke v svojem okolju, Pomurju. Za predstavitev v Ljubljani pa je v dogovoru z založbo in avtorjem poskrbela Slovenska izseljenska matica, v njenem imenu pa uredništvo Rodne grude in osebno Jože Prešeren. Da bi dali dogodku širši pomen, smo se odločili, da je bila predstavitev v prostorih Društva slovenskih pisateljev (ki pa pri sami predstavi ni sodelovalo). Uredništvo Rodne grude se je tudi dogovorilo s pesnikom in igralcem Aleksijem Pregarjem, da je na predstavitvi na visoki ravni prebral nekaj Žoharjevih pesmi; prav tako smo se mi dogovorili z dr. Igorjem Mavrom, da je (tudi kot avtor spremne besede v knjigi) strokovno ocenil oz. označil Žoharjeve pesmi.

Ne nazadnje je treba omeniti tudi dodatek k slovesnosti: za radgonsko srebrno penino je poskrbel sponzor predstavitev, podjetje Radgonske gorice (pridobila ga je Rodna gruda, ki je zaradi tega tudi objavila oglaš v RG), za prigrizek pa je prispevala SIM.

Vsekakor pa moram poudariti, da smo vsi, ki smo sodelovali, delali to z veseljem in nam je bilo v zadovoljstvu, da je predstavitev uspela. Lep pozdrav Jože Prešeren, v.d. glavnega in odgovornega urednika Rodne grude, Ljubljana, 2. 8. 1995

*

Spoštovane Slovenke in Slovenci v širnem svetu!

Obračamo se na vas, da nam pomagate zgraditi novo pediatrično kliniko v Ljubljani, v kateri se bodo zdravili vsi hudo bolni otroci iz Slovenije.

Devizni tekoči račun je odprt pri SKB, d.d., Ljubljana, Kraigherjeva ploščad, št. 7383 - VA - 121665/1 - 550.
Odbor za novo pediatrično kliniko in Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu

*

Draga Stanka,
pošiljam vam ček, da bom lahko še naprej dobil Glas Slovenije. Vam bi rad iskreno čestital za vso skrbno delo, ki ga tako pridno opravljate. Želim vam še mnogo vztrajnega dela pri tako uspešnem časopisu.

Prisrčen pozdrav vam pošilja

Lenti Lenko, Melbourne

*

Spoštovano uredništvo "Glasu Slovenije"!
Z velikim veseljem prejemam vaš list, ki mi prinaša vest iz daljnje Avstralije. Cestitam vsem sodelavcem in sodelavkam za kvalitetno in izčrpno vsebino, ki nedvomno veliko pripomore k obveščanju tamkajšnjih Slovencev, ki jim tisk iz domovine ni tako lahko dostopen.

Hvala za vse in lep pozdrav
dr. Bogdan Zega, urednik "Ženevskih novic" - glasila Združenja ženevskih Slovencev, Švica

PONUDBA

V SLOVENIJI SE PRODAJA GOZD V VELIKOSTI 176 HEKTARJEV, V ENEM KOMPLEKSU.

Gozd se nahaja v katasterski občini Vučja Gomila, to je blizu Bukovice (Bukovniško jezero) in je primeren za ureditev lovišča. V bližini se namreč predvideva gradnja hotela.

Ceno bi določili po dogovoru - trenutno je cena gozda v Sloveniji od 6.000 DEM (nemških mark) naprej.

Murska Sobota

Telefon: 0011 386 69 26485

VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE
EMBASSY OF SLOVENIA

Advance Bank Centre-Level 6, 60 Marcus Clarke street, Canberra City - TEL.: (06) 243 4830 FAX: (06) 243 4827. Pisma in drugo pošto pošljite na naslov:

Embassy of Slovenia, P.O.Box 284, Civic Square, Canberra ACT 2608.

Veleposlaništvo je odprto vse delovne dni od 9.00-17.00 ure;

uradne ure od 10.00-14.00 ure.

Odpravnik poslov: Aljaž Gosnar. Ataše za konzularne zadeve: Tina Omahen.

KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE

AVSTRALIJA (NSW in VIC)

Častni konzul Alfred Brežnik

Obisk urada izključno po dogovoru

(By appointment only)

tel.: (02) 314 5116;

fax: (02) 3996246

Poštni naslov:
P.O.Box 188 Coogee NSW 2034

KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE

NOVA ZELANDIJA

Častni konzul Dušan Lajovic

Eastern Hutt Road, Pomare, Lower Hutt (Wellington).

tel.: (04) 567 0027, fax: (04) 567 0024

Poštni naslov: P.O.Box 30247 Lower Hutt, NZ

P.O.Box 5 Smithfield NSW 2164

tel.: (02) 604 5133; fax: (02) 604 009

KONZULAT AVSTRALIJE

Castni konzul Viktor Baraga

Dunajska 22, LJUBLJANA 61 000, SLOVENIJA

Telefon: + 61/ 1327 341

Fax: + 61/ 1331 052

NOVI VELEPOSLANIKI – KAM GRE KDO /Delo/

Pod naslovom "Kam gre kdo v tujino?" novinar Ervin Hladnik Milharčič v Delu med drugim piše: Uradnih podatkov o dogovorjenih imenih ni, skoraj gotovo pa so že končani kandidacijski postopki za Argentino, Japonsko in Svet Evrope. Slovenski krščanski demokrati so vztrajali, da Argentina pripade njim, v Buenos Aires bo odšel dr. Janez Žgajnar redni profesor na biotehniški fakulteti v Ljubljani in priznan strokovnjak za prehrano živali... Zdajšnji odpravnik poslov v Tokiu Janez Primože bo jeseni napredoval v veleposlanika na Japonskem. Za mesto veleposlanika pri Svetu Evropi v Strassbourgu je postavljena bivša mariborska županja Magda Tovornik, ki je nedavno pristopila k Liberalnim demokratom. V Moskvo gre Dušan Snoj, glavni urednik Gospodarskega vestnika, za Singapur sta še vedno dva kandidata, zdajšnji veleposlanik pri skandinavskih državah Ivo Vajgl pa naj bi jeseni odšel v Rim, v Stockholmu naj bi ga zamenjal Vojislav Šuc.

VELEPOSLANIKI – KAM GRE KDO /Slovenec/

Slovenec v rubriki "Komentar" med drugim piše: Predsednik Liberalno demokratske stranke LDS) Janez Drnovšek očitno ve, kaj dela, saj je - potem ko je na hitro poklical k sebi koalicijska partnerja, torej prvaka Slovenskih krščanskih demokratov (SKD) Lojzeta Peterleta, in svojega partnerja iz Združene liste socialdemokratov (ZLSD) Janeza Kocijančiča - kaj hitro našel soglasje za novo delitev veleposlaniških mest. Tako v daljnjo Canberro, kot kaže, odhaja Matjaž Jančar - preverjena oseba prejšnjega režima, v Rim menda nekdani tiskovni predstavnik beograjske vlade Ivo Vajgl... SKD pa bo v tako sporno Argentino, kot je slišati, usmerila dr. Janeza Žgajnarja, po poletni vročini pa nja bi se pred zunanjim ministrom Zoranom Thalerjem umaknil v Bonn sedanji državni sekretar za Slovence po svetu dr. Peter Vencelj...

NAJNOVEJŠA RAZPRODAJA SLOVENSKEGA LICEMERSTVA /Delo/

Dejan Vodovnik: Slovenska mladinska rokometna reprezentanca se je srečno uvrstila na svetovno prvenstvo, zdaj pa enostavno ni denarja za pot v Argentino. Po drugi strani pa prihajojo v Slovenijo okrepitve v nogometu in košarki iz bivših jugoslovanskih klubov (gre za vrhunsko kvaliteto za relativno nizke cene)... tu so tudi in predvsem problematična podeljevanja slovenskega državljanstva, za katerim stojijo "bogati botri, ki so bodisi direktorji uglednih podjetij in imajo zelo dobre zveze z organi, ki podeljujejo državljanstva, bodisi so

vplivni politiki, ki sedijo po upravah klubov in delajo za lastni ugled in slavo".

POMANJKLJIVOSTI V SLOVENSKI VOJSKI /Delo/

"Medtem, ko se je šla naša država nekakšno čistunstvo pri spoštovanju embarga, so druge republike nekdanje države kupovale orožje v neomejeni količini," piše Vladimir Vodušek. Tudi sicer so v Slovenski vojski po avtorjevem mnenju komaj našli 50 vojakov, ki so ustrezali merilom za udeležbo na ameriški vojaški vaji: "Enote redne vojske po šestih mesecih namreč niso sposobne, da bi se udeležile urjenja v tujini." Podobno je s slovensko nepripravljenostjo pri oklepnih mehaniziranih enotah, ki so se na Hrvaškem najbolj izkazale. "Hrvaška Nevihta sicer ne bo pljusnila proti naši državi, pa vendarle bi se moral prezirljivi odnos do Slovenske vojske spremeniti - treba bi ji bilo dati mesto, ki ji gre. Obrambni minister Jelko Kacin deluje bolj kot minister za informiranje, ki zna dobro prikrivati slabosti v vojski." Vojsko bi bilo treba osvoboditi politikantstva in čimprej nabaviti manjkajoče orožje.

PO HRVAŠKI 'NEVIHTI' SE JE POVEČALA VARNOST V SLOVENIJI /Slovenec/

Marcel Koprol: Dokončno je odvrnjena nevarnost srbskih napadov in povečala se je notranja varnost Slovenije...meja Zahodne Evrope se je zdaj dokončno premaknila na južne hrvaške meje. To dejstvo je treba izrabiti predvsem v urejanju razmer z Italijo, saj je soseda kot pogajalski adut izgubila svoje neprikrito spogledovanje z beograjskimi politiki.

ALBIN GUTMAN OSTAJA /Delo/

Albin Gutman ostaja na čelu slovenskega generalštaba, saj ga kadrovška komisija vlade na korespondenčni seji ni razrešila dolžnosti, ker je temu nasprotoval notranji minister Andrej Ster. Opozicijski poslanci so menili, da je zamenjava politična, obrambni minister Jelko Kacin pa jih tudi ni mogel prepričati, da gre za osebno Gutmanovo željo.

ZUNANJI MINISTER BIH V SLOVENIJI /STA/

Pred dnevi se je mudil v Sloveniji zunanjji minister BiH Muhamed Šačirbej, ki se je s slovenskim zunanjim ministrom Zoranom Thalerjem pogovarjal o razmerah v BiH in o sodelovanju med dvema državama, ki se razvija dobro in v duhu prijateljstva. Trgovina med državama pa je lani že presegla 100 milijonov tolarjev.

SIMBOLNOZNAMENJE OB OBISKU PAPEZA /Družina/

Na seji cerkvenega odbora za pripravo papeževega obiska v Sloveniji, so v Zavodu sv. Stanislava v Ljubljani

sprejeli simbolno znamenje, poseben znak, ki ga bodo v cerkvi na Slovenskem uporabljali pri vseh pripravah povezanih z obiskom papeža Janeza Pavla II. Gre za stilizirano podobo plamena (rdeče barve), znamenje Svetega Duha, sredi plamena pa je križ, znamenje odrešenja. Izdelal akademski slikar prof. Lucijan Bratuša.

V SEVERNI ITALIJI SE RADIO CAPODISTRIA NE SLISI VEĆ /Delo/

Na oddajniški postojanki Beli Križ ne vključujejo več oddajnika, na RTV Slovenija pravijo, da opuščajo srednjevalovne oddajnike zaradi varčevanja. V Kopru so ogorčeni, saj je italijanski program koprskega radia poslušalo med drugimi tudi osem milijonov italijanskih poslušalcev in je v sosednji državi sodil med najbolj poslušane radijske postaje.

PREDSEDNIK MILAN KUČAN SPREJEL IZSELJENCE IZ ZDA /Delo/

Milan Kučan je sprejel predstavnike izseljeniške organizacije *Slovenska narodna podpora jednota* (SNPJ) iz ZDA, pod vodstvom predsednika Josepha Evanisha. Kučan je opozoril na pomemben prispevek Slovencev po svetu k priznanju in promociji Slovenije. Zahvalil se je za prispevke, ki so jih člani te organizacije namenili za izgradnjo nove pediatrične klinike v Ljubljani.

CUKRarna – MESTNA OBLAST SE JE KONČNO ZGANILA

/Primorski dnevnik/ Nekaj sto metrov od novih, sodobnih in razkošnih prostorov državnega stanovanjskega sklada v Ljubljani stoji Cukrarna, na pol porušena, spomeniško zavarovana. Njene stanovalce zdaj selijo v nova nadomestna stanovanja. Mesto Ljubljana Cukrarne ne namerava obnoviti, saj bi morali za prenovo odštetiti milijardo 250 milijonov tolarjev, po nekih izračunih pa še enkrat toliko, stavba pa sicer ne bo v njeni lasti, na sodišču že teče postopek za ugotavljanje lastništva.

NA PRIMORSKEM ŽELIJO PET VOLILNHI ENOT /Slovenec/

60.000 Kraševcev in Brkincev v državnem zboru RS nima pravega predsednika, čeprav bi morali imeti dva. Zato Zveza za Primorsko predлага, da naj bi do naslednjih volitev do zdaj enotno volilno enoto razdelili na pet ločenih enot: Slovensko Istro, Kras, Goriško in Vipavsko, Posočje ter Idrijsko in Cerkljansko. Vsaka od teh naj bi izvolila najmanj enega poslanca.

KNJIGA O CLEVELANDU

V Zemljepisnem muzeju v Ljubljani so predstavili knjigo dr. Matjaža Klemenčiča *Slovenes of Cleveland*. To je prva knjiga v slovenskem zgodovinopisu o mestu v ZDA.

Lipov list

Slovenska turistična revija
Lipov list, nadaljevanje Turističnega vestnika

REVIIA PET ZVEZDIC

Casopisno-založniška družba Kmečki glas je obogatila slovenski revijalni trg z mesečno barvno revijo *Pet zvezdic*, ki ima podnaslov - Revija za umetnost kuhanja in uživanja ob hrani in pijači. Izhaja mesečno v nakladi 10.000 izvodov, njena vsebina pa je naravnana tako, da na nevsiljiv način seznanja bralce, katera je zdrava oziroma varovalna prehrana. V njej je ponudba receptov tako za vrhunsko kot za preprosto kuhinjo, mesno in vegetarijansko, domačo slovensko in mednarodno. Revija se dobi v kioskih ali naroči pri Kmečkem glasu na telefon 0011-386-61-173 53 59.

PASTIRSKE IGRE V SENOŽEČAH od 26.-27. avgusta

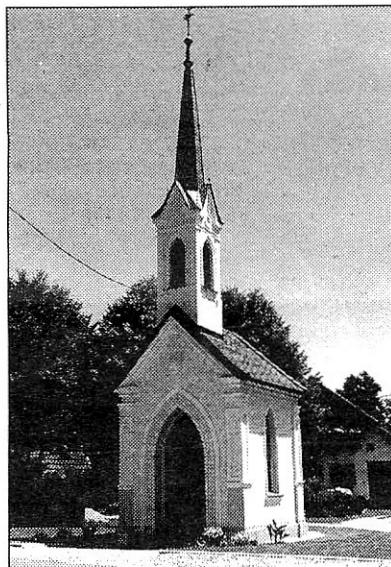
Senožeče so trenutno najpomembnejše rejsko območje drobnice v Sloveniji. V soboto bodo tolki kozo, streljali s fračo in fičafajem, plezali na mlaj, tekmovali s karjolo, tekmovali kdo lepše piska na pastirsko piščal, kdo lepše zapoje Gregorčičeve pesem Veseli pastir. Pekli bodo krompir in postregli s pristnimi dobrotami. Poleg bogatih razstav sirov, kmečkih dobrov, orodij se bodo pomerili tudi v kmečkih veščinah. Ob tej priložnosti bo tudi ustanovni občni zbor društva rejecov drobnice Slovenije. Pastirske igre bo v soboto zaključil ansambel Lojzeta Slaka. V nedeljo bo tradicionalno tekmovanje primorskih harmonikarjev.

MLADINSKEMU TURIZMU SE OBETAJO BOLJŠI ČASI

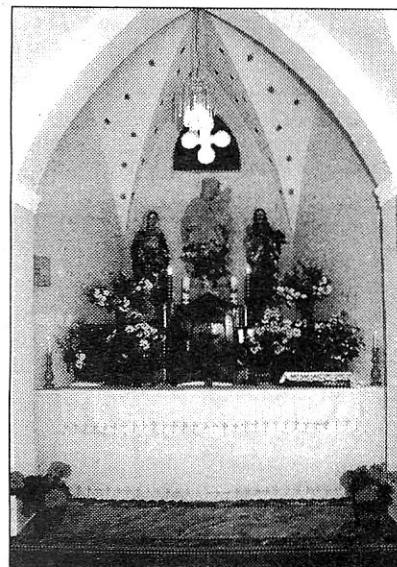
Študentska organizacija si bo prizadevala, da bi v Ljubljani čimprej dobili ustrezni mladinski hotel. Tudi v programu Urada za mladino je, da bi do leta 2000 v Sloveniji uredili vsaj pet objektov (Youth Hostel) s skupno okrog 400 do 500 posteljami, predvidoma na Bledu, v Ljubljani, Mariboru, Gorici in na obali. Mladi pogrešajo tudi sistem medsebojnega informiranja, zato so predlagali ustanovitev mladinskih informacijskih pisarn po različnih krajih Slovenije.

“ČRNA KUHNA” v MARIBORU
V središču Maribora primanjkuje kakovostnih gostinskih lokalov, kar povzroča težave zlasti poslovnežem, ki bi radi popeljali svoje partnerje v prijeten lokal. Pri Jeklotehni so se zato odločili, da na Partizanki 16 odprejo svoj prvi lokal, ki naj bi slovel predvsem po domačih štajerskih specialitetah. Uredili so ga v kletnih prostorih, poimenovali pa Črna kuhna. Tu nameravajo gostom predstaviti tudi stare kuharske običaje.

V SRCU VASI ZNAMENJE STOJI
Na izseljensko nedeljo, 2. julija, je na Gibini pri Razkrižju župnik Marijan Rola blagoslovil obnovljeno kapelo, posvečeno sv. Janezu Nepomuku. To sveto znamenje so sredi Gibine v letu 1924 postavili gibinski verniki na kraju, kjer je bila prej lepa, manjša kapelica.

Vanjo so postavili kip Janeza Nepomuka, ki je v prejšnjem bil postavljen že leta 1798. Do tega leta je bil na križpotu proti reki Muri, kjer je cež reko vodil leseni brod. Gibinski predniki so si namreč za svojega zavetnika izbrali tega svetnika, da bi jih varoval pred muhasto reko, ki jim

je mnogokrat hudo ponagajala. Da bi jih varoval na tem braniku slovenske dežele, so se mu tudi sedaj izročili z molitvijo in ubrano pesmijo. Mnogo ljudstva se je zbral - tudi rojaki iz Amerike in od drugod.

ROGAŠKO GLASBENO POLETJE
Skoraj 40 prireditve, ki zajemajo koncerte raznih izvajalcev, elitni Anin ples, folkloro, plesne turnirje, musical, cabaret, ljudske plese in drugo se trenutno odvija v Rogaski Slatini, vse tja do septembra. Letošnja novost: večina glasbenih prireditev je za goste zdravilišča brezplačna.

DOLENJSKA IN BELA KRAJINA ZA PRIMORCE

Bogato opremljen razstavni prostor in obilico promocijskega gradiva, turistična ponudba, še posebej ponudba turizma na kmetijah s predstavljivo domačo kulinarike in degustacijo vin, demonstracija lončarja,igranje citraša... Vse to in še kaj so Dolenjci pred kratkim predstavili Primorcem na Primorskem sejmu.

XIII FESTIVAL RADOVLJICA 1955 — od 5.-19. avgusta

Mednarodna poletna glasbena prireditve Festival Radovljica, ki jo organizirajo vsak avgust v radovljški Graščini, je slovenski nacionalni projekt, ki se je že globoko zasidral v javni zavesti. Tako kot je ta festival vrhunska umetniška glasbena prireditve, pa po drugi strani omogoča promocijo gospodarskim družbam v Sloveniji in je glede na ugledne gostuječe umetnike tudi prvovrstna promocija Slovenije v svetu. Letos je na programu sedem koncertov klasične glasbe.

OKARINA ETNO FESTIVAL SLOVENIJE — od 8.-31. avgusta

Bled, Bovec, Črna na Koroškem, Dravograd, Metlika, Murska Sobota, Slovenj Gradec - v teh krajih je potekal letošnji peti Okarina etno festival. Letos so ponudili izbornen program etno godb - to pomeni, da je šlo za revialiste, za folk skupine, ki se spopadajo s staro ljudsko godbo, ki jo igrajo ali naj bi jo igrali stari, ali pa jo urežejo po svoje, zabeljeno s kakšnim bolj popularnim dodatkom. Nastopali so glasbeniki iz Skandinavije, Madžarske, Švice, Portugalske in od drugod. Od domačih pa tudi Vlado Kreslin in Beltinska banda.

TELEFON NA TRIGLAVU

Sto let po postavitvi Aljaževega stolpa na Triglavu so nekaj sto metrov nižje postavili tri javne telefonske govorilnice, z dolino bo Triglav povezovalo šest telefonskih linij.

POČITNICE V POSTOJNI

Tudi letos so pripravili počitnice za vsak žep. Tako n. pr. oddih ob koncu tedna v turističnem naselju Pivka jama, ki je I. kategorije stane 5.000 SIT, vključena sta dva polpenzionia in nedeljsko kosilo, uporabljajo plavalnih bazenov, ogled Pivke in Črne jame itd. Pripravili pa so tudi 7-dnevne ali 10-dnevne počitnice v turističnem naselju Pivka jama ali v hotelu Jama. Na Titovem trgu pa goste vabijo transparenti v štirih jezikih na specialitete mediteranske in kitajske kuhinje.

SLOVENEC

ZAGREB

Dr. Franjo Tuđman

Franjo Tuđman je dobil najpomembnejšo bitko. Hrvaška "Nevihta" se je začela v petek, 4. avgusta ob petih zjutraj z napadom hrvaških enot na 30 točk. Nad simbolom srbskega upora je zavihrala "šahovnica" in takoimenovana Krajina je postala Hrvaška.

TREBINJE - Hercegovina

Božidar Vučurevič, šef srbske horde iz teh krajev, ki od časa do časa bombardira Dubrovnik, je zagrozil, da bodo Srbi zaradi akcije v Krajini bombardirali tudi slovensko jedrsko elektrarno v Krškem..

TRST

Italijani so ob hrvaškem zavzetju takoimenovane Krajine zagnali vik in krik, češ, da je mejne prehode zaradi vračanja turistov zajel pravi kaos. Toda iz Slovenije so poročali, da je na mejah vse mirno in da promet poteka normalno, nenovega eksodusu turistov. Turisti so ostajali v hrvaških obmorskih krajih, pripravljeni na kočljiv in nevaren položaj - takrat bi odšli.

V Trstu pa se je zdaj razpasel še rasizem pod geslom "Udarimo po delavcih iz bivše Jugoslavije". Nord libero - Indipendentistično gibanje je izkoristilo bližnja vojna dogajanja za pravo sramotno hajko proti delavcem iz Slovenije in Hrvaške (na Srbijo so pozabili, a jo očitno imajo v mislih). Vodja indipendentistov je pozval župana Ricarda Illyja naj vendarle ukrene nekaj proti pojivom "balkanske mafije". Delavce, ki se po navadi zbirajo na Garibaldijevem trgu naj kratkomalo izženejo iz Italije.

BELJAK

Drugo največje koroško mesto, je 5. avgusta praznovalo svoj veliki praznik - tradicionalno *Beljaško žegnanje*, ki je hkrati tudi največji ljudski praznik na (avstrijskem) Koroškem. Prireditev, ki so jo letos priredili že dvainpetdesetič, je potekala v znamenuju folklornih skupin iz prostora Alpe Jadran. Žegnanje je zaključil slavnostni sprevod, kateremu je sledil veliki ognjemet. Prireditev je privabila okoli 50.000 obiskovalcev, med njimi so bile delegacije nekaterih občin iz Slovenije, beljaški župan Manzenreiter in tržaški župan Illy.

BANJSKA PLANOTA

Odpri so muzej o prvi svetovni vojni. Malo poznana a zato nič manj slikovita Banjska planota v razgibanem delčku Goriške je bogatejša za zanimivo zbirkovo orožja, opreme in fotografij iz prve svetovne vojne. Muzej je nastal na zasebno pobudo in ga je javnosti odprl domačin Zdenko Mužič. Nahaja se prav v središču planote, ob glavnih cesti, niti streljaj od zaselkov Podlešče, Trušnje in Ravne. Na otvoritvi je največ pozornosti vzbudila prisotnost verjetno zadnjega še živečega avstroogrškega vojaka na Goriškem 97-letnega Ivana Kovačiča iz Avč.

Italija ima pripravljene fonde, da bi odkupila celotno Istro, pravi podpredsednik Zveze za Primorsko Jože Hočevar, slovenske tovarne in druge nepremičnine pa že brez tega prehajajo v roke tujcev. Boleče je, pravi Hočevar, da je najstarejša slovenska tovarna, *Tobačna tovarna Ljubljana*, v rokah Francozov in Nemcev, da so Francozi večinski lastniki Revoza, nekateri predlagajo naj bi se enako zgodilo s *Cimosom*. Prometni sporazum, ki ga je Slovenija sklenila z Evropsko zvezo, je z "južnim koridorjem" velika usluga Italiji, Franciji, Španiji in Portugalski, piše v članku V.Z.

Bogomir Štefančič pa razmišlja o odprtih vprašanjih med državo in Cerkvio in piše: Vprašanje položaja verskih skupnosti, predvsem pa Katoliške cerkve kot večinske verske skupnosti v naši družbi že dalj časa buri politične in še kakšne druge duhove, že tako "vrčo" temo pa dodatno pogrevajo tudi nekatera občila...v zadnjem času se izpostavlja vprašanje o financiranju Cerkve. Tako je Jelinčičevemu zakonu o začasnom zadržanju vračanja cerkvenega premoženja sledil še zakonski predlog poslanca iste Slovenske nacionalne stranke Rafaela Kužnika, po katerem naj bi verniki svoji verski skupnosti plačevali nekakšno desetino ter tako državo "odrešili" skrbi za verske skupnosti.

REPUBLIKA

Pod naslovom *Beli in rdeči* Miloš Ekar govori o Svetovnem slovenskem kongresu (SSK) in o Vladu Habjanu (nekdanjem partizanu, zadnja leta si je veliko prizadeval, da bi prišlo do pomirivte z domobranci), ki se mu je zamisel o SSK porodila že v osemdesetih letih, ko je postajalo čedalje bolj očitno, da se bo tedan Jugoslavija prej ali slep sesula...Avtor članka v uvodniku piše: "Po štirih letih zagrizenih prizadevanj je populistični desnici vendarle uspelo prevzeti vodstvo Slovenske konference SSK". Vlado Habjan pa v članku pravi, da "desnica išče snov za spopade, levica pa kot uspavana devica ne ve ne kod ne kam." Sicer pa partizani in nasprotni levičarji po Habjanovem mnenju niso kazali interesa za SSK, čeprav se je osebno trudil, da bi - zaradi ravnoteže - pridobil tudi njih in mlajše ljudi, ugledne kulturne delavce - nasprotni ljudi zagrete za slovenstvo. "Po drugi strani pa je desnica kar drvela v slovensko konferenco, ni jih bilo moč ustaviti in puči so se kar vrstili," pravi Habjan in razmišlja o lanskoletnem občnem zboru SSK na Dunaju: "Iz načelnih razlogov se ga nisem udeležil. To je bila morda napaka, saj sicer desnici v kongres najbrž ne bi uspelo izvoliti za predsednika dr. Jožeta Bernika iz ZDA...po občnem zboru Konference za Slovenijo v Celju izgleda, da tudi v tej ne bom več sodeloval, pa še marsikdo od razumnikov ne, če bodo še stvari po poti, ki so jo začrtali Starman, Gros, Malenšek in še kdo..."

GLOBUS

Hrvaški *Globus* je pred kratkim objavil obsežen pogovor z nekdanjim generalom JLA in po osamosvojitvi Hrvaške njenim obrambnim ministrom Martinom Špegeljem, ki med drugim govori tudi o tem kako je dr. Franjo Tuđman razdržal hrvaško slovensko zaveznštvo. In to takrat, ko sta imela (Špegelj) in Janez Janša izdelane temeljne zasnove in načrte, po katerih se skozi štiri leta nič ne bi razvijalo tako kot se je. Takrat naj bi namreč takoimenovano JLA zadržali v vojašnicah, saj mladi vojaki niso bili sposobni uporabljati opreme in bi jih lahko hitro razorozili. Hrvaška in Slovenija sta se dogovorili, da se bosta skupaj branili proti morebitni agresiji. Toda Tuđman je takrat ukazal: "Z ničemer ne izzivajte vojske, bodite le previdnejši. Slovencem se mudi iz Jugoslavije. Njim je lahko - imajo teritorialno obrambo, pa še s Srbijo in JLA so dogovorjeni, da kar se da hitro izstopijo iz države...čemu bi se torej mi vmešaval?" General Špegelj prvič javno izjavlja, da je bilo tako hrvaško ravnjanje izdaja sporazumov o zaveznštvi, sklenjenim med Tuđmanom in Kučanom. Tuđman je Špegeljeve ideje zelo grobo zavrnil in ga otočil spletkarjenja; general je odstopil, s ponarejenimi listinami se je pretihopal v Slovenijo in teden dni prebil v neki vili na Bledu, kar sta mu omogočila Janša in Bavčar. Kasneje se je umaknil k svojim prijateljem v Nemčijo, toda, ko je prebral v *Vjesniku*, da je Hrvaška končno začela izvajati "Špegeljev obrambni načrt", se je vrnil na Hrvaško. Po vrnitvi je prevzel funkcijo glavnega nadzornika hrvaške vojske, kar mu je omogočilo, da neposredno nadzoruje vse pomembnejše vojaške operacije in jim celo neposredno poveljuje.

POMEMBNE ARHEOLOŠKE NAJDBE V SLOVENIJI

BOGAT KNEŽJI GROB

Novomeški arheologi so med izkopavanji na kapiteljski njivi na novomeškem Marofu odkrili knežji grob, ki sodi med najbogatejše v Evropi. Posebnost groba je njegova velikost, saj v dolžino meri štiri metre, v širino pa dva. V njem je množica pridatkov, ki pričajo, da je imel pokojnik pomembno mesto v tedanjri družbi. Odkopali so še železni pas in železno orožje - sulice, sekiro, nož in dele konjske opreme - ki dokazujejo, da je bil v leseni krsti pokopan bojevnik. V grobu so našli tudi dve bronasti posodi (stilo in narebreno cisto s tordiranimi ročaji). Posebnost groba sta tudi bronasti čeladi; prva je negovska (ime po prekmurski Negovi), druga, ilirska čelada grškega izvora pa je prvi primerek te vrste v Sloveniji.

Uporabljali so jo v Grčiji in na ozemlju današnje Albanije. Grob sodi v obdobje okoli 400 pr. n. št.

POŠTA V VLOGI MUZEJA

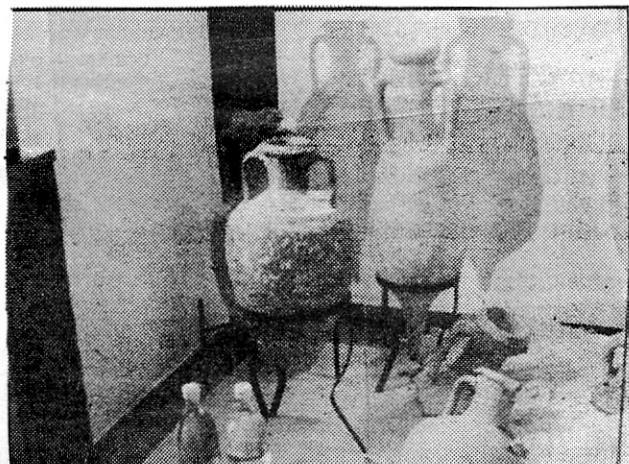
Na pol poti med Ljubljano in Novo Gorico, na Hrušici, so predali na ogled arheološko zbirko, najdeno na starorimski utrdbi Ad Pírum, obenem pa so odprli prenovljene prostore srednjeveške poštne postaje, ki so jo spretne roke zakoncev Darje in Staneta Vidmarja preuredile v prijazno popotno gostišče "Stara pošta".

PRAZGODOVINSKE NAJDBE POD PTUJSKO GORO

Uredili so grobišče odličnikov iz železne dobe. Tu so pred 2.600 leti pokopali veljake iz nekdanje velike naselbine na Vrheku pri Ptujski Gori. Gre za skupino petih prazgodovinskih gomil, ki so jih strokovnjaki proučevali že leta 1906. Oblika grobišča, dvojni pokop (moški in ženska) v dvodelni kamnitni skrinji ter bogati grobni pridatki potrjujejo, da je šlo za bojevnike - konjenike visoko na hierarhični lestvici halštatske družbe v staroželezni dobi. V Podložah pa se po naključju srečujeta prazgodovina in novejša zgodovina. V eni izmed gomil je namreč starojugoslovanska vojska v letih 1938-1939 uredila bunker. Gre za eno izmed redko ohranjenih utrdb v takratni obrambni črti ob severnem vznožju Haloz.

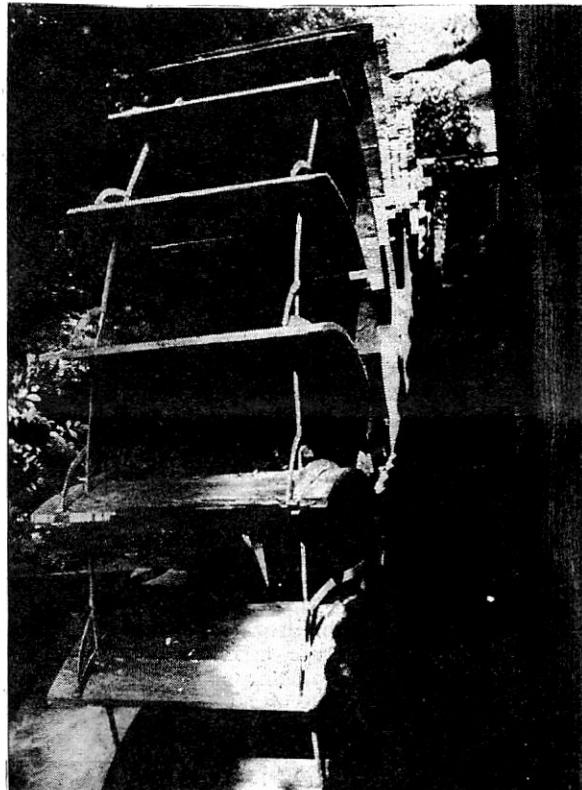
PRVIČ V LJUBLJANI RAZSTAVA AMFOR, IZKOPANIH NA SLOVENSKEM

Amfore so v svetu nekaka znanstvena moda, prihaja do velikih izkopavanj, monografij, raziskav in delavnic. Po amforah je vidno, kako so Rimljani prihajali tudi v notranjost slovenskega ozemlja, preko katerega je potekala živahnna trgovina. Pred kratkim so v Ljubljani pripravili pregledno razstavo amfor, ki so sicer shranjene po različnih muzejih. V amforah se zrcalijo emonski časi. Področje Slovenije je bilo enakovreden del rimskega imperija, ki je bil močno povezan s celotnim cesarstvom. Zdaj razmišljajo, da bi pripravili poseben katalog o amforah na Slovenskem.

VOJNIK / KULTURNA DEDIŠČINA

Celjski zavod za varovanje naravne in kulturne dediščine je pripravil gradivo, ki naj bi služilo kot osnova za razglasitev še enega slovenskega kulturnega spomenika. Gre za pet stavb in mlin z žago v Spodnjih Polžah pri Novi Cerkvi v mladi občini Vojnik. Zaselek je ohranil svojo prvotno podobo še iz prejšnjega stoletja.

Pet metrov in pol visoko kolo poganja žago

Posebna zanimivost je več kot 300 let star vodni mlin z dvema paroma kamnov, ki ima vrezano letnico 1667 in ki ga poganja voda iz rečice Hudinje, po doslej zbranih podatkih ves čas svojega obstoja tudi deluje.

TRETJI NAJSTAREJŠI PIHALNI ORKESTER V SLOVENIJI

Z *Dnevi pihalnega orkestra* so prebivalci Kapel počastili častitljivih 145 let delovanja svojih godbenikov. Dlje delujejo v Sloveniji le godbi iz Idrije in Logatca.

BOVSKE KLUŽE

Blitzart Kluže so poimenovali razstavo umetniških instalacij, ki so jih postavili to poletje na ogled v Trdnjavi Kluže pri Bovcu umetniki iz Slovenije, Italije, Nove Zelandije, Avstrije in Hrvaške. Poslanstvo razstave je polno simbolike — Kluže naj bi doobile novo človekoljubno in sploh plemenito poslanstvo. Simboli vojne in miru so vodilo umetnikom.

IDRIJA V IMAGO SLOVENIAE

V projekt *Imago Sloveniae - Podoba Slovenije*, ki je nastal iz potrebe po oživitvi starih mestnih jeder, cerkva in gradov, je letos vključena tudi Idrija s svojimi *Grajskimi večeri* na dvorišču gradu Gewerkenegg. Prireditve so se začele z nastopom slovenske folklorne skupine Planika iz Kanade, ob koncu avgusta pa bo potekalo vse v znamenju *Cipkarskega festivala*.

PONATIS DOLGO ZAMOLČEVANE PESNIŠKE ZBIRKE

Mohorjeva družba iz Gorice je izdala zbirko *Pesmi zelene pomladi* Lada Piščanca (1914 - 1944). Lado se je rodil v Barkovljah pri Trstu, padel pa kot žrtev revolucije na Slovenskem. Njegovo delo in ime sta se v Sloveniji pogosteje omenjala šele po letu 1991.

SLOVENSKI AKADEMIK, ALI VES SVOJ DOLG ?

Razmišljanja in predlogi
Vladimirja Urbanca
iz Montreala
/objavljeno v DELU/
V branje priporoča
Lojze Košorok iz Sydneja

Moje pisanje je naslovljeno vsem slovenskim akademikom, ki so študirali na slovenskih univerzah in potem zapustili Slovenijo po letu 1945 z diplomo v zepu ali pa tudi z nedokončanim študiom, ki so ga potem nadaljevali v tujini. Seveda tudi vsem slovenskim akademikom, ki so diplomirali na slovenskih univerzah in ostali v domovini po končanem študiju.

Po diplomi, za katero ste študirali na slovenskih univerzah brezplačno, ste nekateri zapustili Slovenijo iz takega ali drugačnega razloga, z znanjem tujih jezikov ali pa ste se tujega jezika naučili in se kar hitro izenačili z akademskim slojem države, v kateri ste se naselili, tako na družbeni kot na ekonomski ravni. V službah z akademskimi plačami ali v samostojnem poklicu ste se nekateri dvignili v sam vrh družbe kot zdravniki, znastveniki, univerzitetni profesorji. Kot preudarni Slovenci ste vse to spremno izkoristili ter sadove svojega dela in nagrade zanj tudi uspešno investirali.

V jeseni svojega življenja lahko mirno uživate sadove svojega ekonomskega uspeha, za kar pa gre nemalo zaslug brezplačnemu študiju, ki so vam ga zagotovile univerze v domovini.

Ko ste v tujini šolali svoje otroke, ste lahko ugotovili, kako draga je na tujih univerzah vpisnina. Konkretno znaša za mojega sina na dveletnem postdiplomskem študiju ekonomskih ved na North Western University (Chicago) 40.000 dollarjev. Podobne in višje vpisnine so na vseh univerzah v ZDA. Najvišja bo morda na medicinskih fakultetah, okoli 100.000 dollarjev do diplome in naslova zdravnika. V Kanadi so vsaj za zdaj vpisnine nekoliko nižje.

Glede na vse to bi predlagal, da bi se slovenski akademiki, ki živijo v tujini, vsaj simbolično zahvalili za brezplačni študij na slovenskih univerzah v denarnem prispevku, ki bi se zbiral na fiduciarnem računu ljubljanske banke v administraciji rektorata ljubljanske univerze s sodelovanjem rektorata mariborske univerze. Če bi se mojem predlogu odzvalo recimo 1000 slovenskih akademikov, ki živijo v tujini, s prispevkom 1000 dollarjev ali več, bi se tako zbrala na tem skladu lepa vsota, ki bi jo investirali, vsakoletni izkupiček te investicije pa uporabili za to in ono fakulteto ali pa za štipendijo študentov slovenskih univerz. Če bi se mojem predlogu odzvalo recimo 1000 slovenskih akademikov, ki živijo v tujini, s prispevkom 1000 dollarjev ali več, bi se tako zbrala na tem skladu lepa vsota, ki bi jo investirali, vsakoletni izkupiček te investicije pa uporabili za to in ono fakulteto ali pa za štipendijo študentov slovenskih univerz.

Prepustim vam, slovenskim akademikom iz tujine in domovine, svoj predlog v diskusijo. Vaša pisma in predloge naslovite na: Rektorat ljubljanske univerze (služba za stike s tujino), Kongresni Trg 12, Ljubljana.

Če se ozremo na naše sosedje, hrvaške akademike v tujini, lahko ugotovimo, da so zelo dobro organizirani. V Montrealu, kjer jih ni veliko, organizirajo vsako leto gala večerjo v imenu: Alumini et Amici Universitarium

Studiorum Croatie. Na to gala večerjo povabijo politične predstavnike iz Ottawa in Quebeca in mesta Montreal. Te večerje se vedno udeleži tudi nekaj predstavnikov diplomatskega zbora tujih držav iz Montréala. Ves prihodek te gala večerje je namenjen štipendijam hrvaških študentov na Hrvaškem.

Slovenske univerze si bodo morale same začrtati pot v 21. stoletje v luči tržnega gospodarstva in financiranja. Morale bodo same zasluziti več kot 30 odstotkov (kot do sedaj) svojega proračuna, če bodo hotele vzgojiti takega slovenskega akademika, da se bo lahko postavil ob bok evropskim in prekomorskim akademikom, ki jih bo zahtevalo 21. stoletje. Za visoko šolstvo je v Švici na razpolago 10.000 dolarjev, v Angliji 8000 in v Nemčiji 5000, v Sloveniji pa samo 3000. Dodatna injekcija kapitala bo v bodoče potrebna za slovenske univerze! Koliko časa si bodo še lahko privoščile delovati brez šolnin?

K denarni pomoči slovenskim univerzam pozivam tudi slovenske akademike iz domovine, posebno tiste, ki so se povzpeli v vrh slovenske družbe na političnem, gospodarskem in kulturnem področju.

Slovenskim univerzam pa naj pomagajo tudi uspešne slovenske korporacije, saj so ravno slovenske univerze tista "tovarna", ki producira za slovensko industrijo in druge panoge visoko kvalificirani personal. V ZDA in Kanadi darujejo uspešne in bogate korporacije univerzam milijonske vsote, premožni poslovneži pa jim tudi v oporokah zupuščajo del svojega premoženja.

Če bi moj predlog, da bi pomagali slovenskim univerzam v zahvalo za brezplačni študij, zaživel, bi sam daroval v sklad znatno večjo vsoto, kot jo predlagam slovenskim akademikom iz tujine in domovine. In to in memoriam in v imenu mojega pokojnega očeta dr. Antona Urbanca, ki ravno letos v tišini skupnega groba s pokojno mamom Katico molče praznuje 100. obljetnico svojega in maminega rojstva. Moj oče dr. Anton Urbanc, odvetnik, pravni zgodovinar, prešernoslovec in skupaj z mamom udeleženec koroškega plebiscita leta 1920, je leta 1922 doktoriral na pravni fakulteti v Ljubljani.

Slovenskim akademikom v diaspori in slovenskim akademikom v domovini pa kličem: Patria communis parens est omnium nostrum.

OBVESTILO

VELEPOSLANIŠTVA REPUBLIKE SLOVENIJE
CANBERRA

Televizija Slovenija nas je obvestila, da je z junijem 1995 uvrstila celotno informacijsko ponudbo Teleteksta Televizije Slovenija tudi na mednarodno računalniško omrežje Internet, kar je pomemben prispevek k tekoči informiranosti Slovencev v tujini.

Naslov Teleteksta TVS na Internetu:
<http://www.amb.si/cgi-bin/teletekst.pl>

IZREK

Človeška družba je sestavljena iz dveh velikih razredov: iz takih, ki imajo več jedi kot apetita in takih, ki imajo več apetita kot jedi.

Chamfort

**PREDSTAVITEV
TREH KNJIG
SYDNEYSKIH
SLOVENCEV**
Sydney, 6. avgusta 1995

“Srečanja, portreti, dejanja I., II., III.”
Ljenko Urbančič

“Snubljenje duha”
Pavla Gruden

“Veku bukev”
Jože Žohar

Piše Danica Petrič

V nedeljo, 6. avgusta po sveti maši, je bila v Verskem in kulturnem središču v Merrylandsu predstavitev treh knjig, v Sydneju živečih Slovencev. Častni konzul Alfred Brežnik je na kratko predstavil življenje in delo pesnice Pavle Gruden, prozno delo Ljenka Urbančiča in pesnika Jožeta Žoharja.

Za ljubkost predstavitve vseh treh knjig, so prav gotovo doprinesli svoje nageljčki s slovenskim trakom - darilo Marije Košorok. Tanja Smrdel, Antony Lah in Barbara Petrič v narodnih nošah pa so knjige držali.

Pri organizaciji tega kulturnega dogodka v Sydneju, se za pomoč zahvaljujem zgoraj omenjenim, kakor tudi Mirjam, Henriju in Marku Starihu za glasbo in ozvočenje. Hvala pa tudi avtorjema, ki sta nam iz svojih knjig prebrala črtico in dve pesmi.

LJENKO URBANČIČ
“Srečanja, portreti, dejanja
I., II., III.”

je naslov proznega dela Ljenka Urbančiča. Knjiga obsega 300 strani in je opremljena z nekaj črno belimi fotografijami. Naslov na platnicah prikazuje avtorja, ki v kamen kleše kip, ki ga imenuje. Črtomirovo in Bogomilino slovo pod Južnim križem; dvanašt stoletij nad nami. Zadnja platnica pa prikazuje prapor gore Milena, z Južnim križem in lipovimi listi. Oba posnetka sta delo Beverly Anderson-Urbančič.

In če pogledamo v Urbančičeve knjige, najdemo opise srečanj s pokojnim Dimitrijem Ljotičem, ki je bil voditelj nacionalnega gibanja v starji Jugoslaviji; srečanje s pokojnim pisateljem Mirkom Javornikom, zasledimo pa tudi opis taborišča v Gonarsu, kjer je avtor preživel devet mesecev in tam spoznal danes znanega slikarja in kiparja Niko Pircata.

V poglavju “Moje Kosovo” pa avtor delno opisuje tudi svojo politično aferto v Avstraliji. Zgodbe so razdeljene v poglavja: Katorga, Popotne, Eno in drugo, Logaške, Srečanja in portreti, Dejanja.

Knjiga je izšla pri Mt.Milena Press in stane \$ 25.00 (s popustom \$ 5.00 za upokojence). Priporočam jo v branje vsem, ki jih zanima zgodovina, in ki radi sežejo po dobrni knjigi. V tej boste prav gotovo našli delček svoje duše v izseljeništvu.

PAVLA GRUDEN
“Snubljenje duha”

Ob pesniški zbirki “Snubljenje duha”, pesnice Pavle Gruden, ki jo je predstavila Danica Petrič, se ne bi toliko ustavljala ter ponavljala kar je na straneh našega časnika G.S. že bilo napisano. O knjigi pa smo tudi slišali na SBS radiu v Melbournu in Sydneju. Naši rojakinji še enkrat iskrene čestitke z željo, da bi še kaj napisala za tiste, ki radi mislimo.

HAIKUJI

HEJ!

Mimogrede sem
na Zemlji okrog Sonca
na poti v Pesem...

*

BOŽANSKOST

Bit, božja roža
— pestrost nebesnih teles —
dušo obkroža.

*

S STVARSTVOM

Ne, ni trenutka,
ne z dušo ne z naravo,
brez Prazasnutka.

*

MILOST POLŽJE VOŽNJE

V črno luknjo — klet
vesoljsko — se pelje naš
pritlični planet.

*

RAJ NA GRIČU

Dom s trto. Lipa.
Voda, prst, les, mleko, vol.
In zrak utripa.

JOŽE ŽOHAR
“Veku bukev”

Tudi o pesniški zbirki Jožeta Žoharja “Veku bukev” se je že precej pisalo. Knjiga je izšla pri Pomurski založbi v Murški Soboti in njen avtor se je ravnonkar vrnil iz Slovenije, poln prelepih vtipov in doživetij. V duhu je še vedno v Prekmurju... O teh doživetjih bo prav gotovo tudi sam kaj napisal za Slobodne razgovore in morda tudi za bralce Glasu Slovenije.

*

Dr. Igor Maver v spremni besedi:

“Zbirka Veku bukev ali oda izgubljenemu času, času med bukvami, topoli in obmurskim trtičjem...to je poezija Jožeta Žoharja. Umetniško vselej močna in izrazno izvirna v okviru sodobnega slovenskega pesniškega ustvarjanja, četudi (ali nemara prav zato, ker) je nastala na avstralskih tleh.”

Dragica Bošnjak:

“Pesem je tišta nevidna popkovina, ki ga povezuje s to ‘večno mlado žensko’, domovino, kamor se nenehno vraca in se ves čas tudi od nje poslavljva. Biti želi ‘eno v dveh, biti tam in biti tu’, kar se mu zdi poseben privilegij in ga posebej vnemirja.”

Jože Žohar: „...Drobni motivi so vedno prisotni v življenju in spominu, treba jih je leti potegniti ven, postaviti v pesem, na ustrezeno mestu. Osrednji motiv v Veku bukev naj bi bil nekakšno poslavljjanje od stare in sprejemanje nove domovine - mora in more človek živeti v dveh do konca svoje poti?“ /Delo/

NEWS FROM SLOVENIA

Amnesty International (AI) Slovenia is currently hosting the AI International Council. Some 500 people (activists, deputies of national section) from 80 countries gather in Ljubljana. A number of them are former prisoners of conscience, free today, thanks to the AI activities. This is the first AI International Council meeting in a state which has been only recently (last December) granted the status of a section; moreover, it is the first meeting in any Central or Eastern Europe state.

Slovenian president Milan Kučan met Bosnian Foreign Minister Muhamed Šaćirbey. They discussed the situation in Bosnia after the signing of the Split Declaration between BiH and Croatia, as well as the international initiatives for solving the Bosnian crisis. Milan Kučan repeated that Bosnia must be protected as an independent, internationally recognized state within its borders. The talks showed that Kučan and Šaćirbey share views regarding most questions, reports etc. Also Slovene Foreign Minister Zoran Thaler and Secretary General to Bosnian Foreign Ministry Osman Topčagić met to discuss bilateral relations. In the first five months of 1995 Slovene exports to Bosnia amounted to 37.8 million US dollars, or 21 percent more than in the same period last year.

Slovene foreign ministry presented Italian ambassador to Slovenia with a note in which it protested against Italian closing down of some Slovene schools in the region of Trieste and Gorizia. Italy acted against the London Memorandum as it did not notify Slovene foreign ministry about its intention to abolish the independence of two Slovene schools.

Slovene foreign ministry welcomed the reintegration of the so-called Krajina region with the internationally recognized territory of Croatia, and maintained that the recent events increased the possibility for a political settlement of the disputes and conflicts in this crisis. With Croatia's victory in Krajina, also political and military balance in the Balkans has changed and Croatia has turned from a victim into a guard of Western interests in this part of Europe, writes daily *Slovenec*.

Slovene embassy to Croatia opened a temporary consular office in Rijeka and also Slovene consulate general to Split.

The middle-wave transmitter of the Radio Slovenia in Domžale is in operation again due to latest developments in Croatia. The transmitter is to enable better transmission of information to the Slovenes outside Slovenia.

Slovene Government adopted a Bill on the Lipica Stables at its last session before the August holidays. The bill, sent to the Parliament in discussion, aims to preserve the Lipica estate with its herd of Lippizaners.

Favourable Business Results of the bank Abanka. The convertible foreign trade of the bank Abanka amounted in the first six months of 1995 to some 700 million US dollars, or 29 percent more than in the same period last year. Abanka cooperates with more than 1400 foreign banks in 100 countries. Last year the bank had a 9.2 percent market share in Slovenia.

Luka Koper, the Port of Koper, will remember 1955 for the record traffic, as the March number (711.000 tons) was greatly surpassed in June. The new absolute record actually exceeds 800.000 tons. The major contributing factor at this exceptional result was a ship bringing coal to the loos material terminal. During the summer the Port handled 3.35 million tons of goods and, therefore, exceeded the planned target by 500.000 tons.

The Port of Koper started the exchange of certificates for shares, the Port is offering a public sale. Almost one billion tolars' worth of shares is available to future shareholders.

According to the Commodity Exchange, end-August German mark will be worth 81.56 tolars, 100 Italian lira 71.87 tolars and US dollar 113.47 tolars.

The Association of Historical Societies of Slovenia presented this year's second number of its newspaper *Zgodovinski časopis* (*Historical Newspaper*), which is the 99th number in 49 years since this central historical newspaper began to appear. The newspaper's central topics are intended for informing Slovenes on history and the historical questions which are directly and indirectly connected with Slovenia. The *Zgodovinski časopis* newspaper, which has 1.250 subscribers, is issued in 2.000 copies, of which 250 are sent abroad. Some 90 examples are exchanged for 80 different magazines of the same sort from other countries.

The Association *Ljubljanica* will organize 25 and 26 August the cultural and entertainment event "The night in the Old Ljubljana". The events will take place in several sites in the old part of the town. There will be a boat parade on the Ljubljanica with the arrival of the Ljubljana Dragoon, the competition for the best Triton mask, the fight of the boatmen from Trnovo and Krakovo, as well as many other events.

Among the participants in the shows will be Greentown Jazz Band with Darja Švajger and Alenka Godec, the group Orleki, Miha Jazbinšek and the Jazz Legends, Slovenia Jazz Promotion and Oto Pestner, Ratko Divjak Jazz Trio, open air Puppet's Theatre, actor Tone Gogala, Mojca Horvat and Urška dance groups.

The fifth traditional festival of folk music "Okarina Etno Festival" took place between 2 and 14 August in Slovenia. Performers from five European countries gave 30 performances in seven Slovene towns. The Festival was divided into three thematic groups: Sunny Iberia, Wide Pannonia and White Nights of Scandinavia. The groups performed within the *Sunny Iberia* thematic group: a three-member Spanish group la Musgana, which performs, besides the traditional music, also jazz, and a five-member group from Portugal Realejo introducing barren-organ as one of the instruments.

The Wide Pannonia was a programme including performances of a five-member Hungarian group Okros Ensemble, Hungarian folk singer Marta Sebestyen, and a stringed instrument group Vujicsics Ensemble. The *White Nights of Scandinavia* programme presented a three-member Sweden folk group Vasen. As a peculiarity, the group uses the instrument nickelharpa - a traditional Sweden fiddle with keys. The group was joined by the 18-year-old Sweden singer Kersti Stabi especially for their performance in Slovenia. A five-member Finnish group Folkkarit, introducing aggressive modern sounds in classical folk music also performed in this programme group.

A Slovene in contest for a Japanese award. Alojzij Jerčič, the Slovene sculptor, is in a group with twenty Japanese sculptors contending for this year's highest Japanese art award. After the earthquake in Kobe, Osaka and Ibaraki, where Jerčič lives and works, he spent a lot of time helping those affected by the quake. His exhibition of welded sculptures was recently opened in the premises of the rail station in Osaka.

euro international pty.ltd.

EURO FURNITURE

Wide range of colonial furniture from Slovenia
 Dining Settings Bentwood Chairs
 Rocking Chairs Modern Bedrooms

Available at all leading furniture retail stores

EURO TRADING

Trading with Slovenia in chemical commodities, pharmaceutical products, metals, machinery, sporting equipment, food products and a variety of other products

SHOWROOM ADRESS:

3 Dalmore Drive
 Scoresby VIC 3152
 Ph.: (03) 764 1900
 Fax: (03) 764 1461

SYDNEY BRANCH:

2 A Bessemer Street
 Blacktown NSW 2148
 Ph.: (02) 671 5999
 Fax: (02) 621 3213

A KONCU SE NASMEJTE...

"Bog daj, Lenčka, kako se imaš? Slišala sem, da si se poročila!" "Sem se, toda mož je takoj po poroki umrl." "No ja, siromak vsaj ni dolgo trpel."

"Moj mož je mornar in je doma komaj štirinajst dni na leto." "No, to je pa precej žalostno." "Je, ampak teh štirinajst dni še kar hitro mine."

"Kam tako hitiš? vpraša prijatelj prijatelja in ga zagrabi za roko. "Pusti me; grem k doktorju, žena mi nekako ni všeč." "Počakaj malo, grem s teboj; tudi meni ni moja nič všeč."

Oče se jezi na sina zaradi slabih ocen:
 "Lahko te je sram! V tvojih letih je bil Napoleon prvi v svojem razredu!" "Točno tako, ampak v tvojih letih je že osvojil Francijo in bil kralj Italije!"

GODOVNIKI

VSE NAJBOLJŠE

Cena posamezne številke \$ 2.00; letna naročnina \$ 50.00;
 polletna \$ 30.00; letna naročnina za prekomorske države
 vključno z letalsko pošto \$ 100.00

GLAS SLOVENIJE

Založnik: Založba GLAS

Ustanovitelji :

Dušan Lajovic, Alfred Brežnik, Štefan Merzel in Stanka Gregorič
 Upravni odbor:

Dušan Lajovic, Alfred Brežnik in Stanka Gregorič

Uredništvo - glavna in odgovorna urednica, tehnično oblikovanje, umetniška izdelava, priprava strani:

Stanka Gregorič, 4 / 316 Dorset Rd. Boronia, Victoria 3155

Telefon-fax: (03) 9762 6830

Občasni sodelavci: dr. Stanislav Frank, Draga Gelt, Jožica Gerden, Lojze Košorok, Martha Magajna, Vinko Rizmal, Jože Žohar

Logo: Frances Gelt Distribucija: S.Z. Gregorič

Informacije: STA - fax poročila slovenske tiskovne agencije, obvestila Veleposlaništva Republike Slovenije - Canberra in Konzulata Republike Slovenije - Sydney, Slovenec, Delo, Primorski dnevnik, Družina, Mladina, MAG, Finance, Naša Slovenija, Rodna gruda, revija Slovenija, Mladika, Slo-Weekly, Lipov list in turistične brošure o Sloveniji, Radio SBS (Melbourne, Sydney) in 3 ZZZ ter posamezni poročevalci.

1/ Naročam Glas Slovenije
 2/ Obnavljam naročnino
 3/ Prilagam za tiskovni sklad

NASLOV:
GLAS SLOVENIJE
 4/316 Dorset Rd.
 Boronia VIC 3155

Podpisani(a)

Ulica in kraj

Država

Poštna št.

Podpis

Datum

Tisk: **Bounty Print**, 65 Heatherdale Road, Ringwood, Vic. 3134